Raadsvoorstel

Onderwerp	**Steunpakket COVID-19 Cultuur**
Steller/telnr.	S. H. Hoexum / 5677 Bijlagen 1

Classificatie	● Openbaar ○ Geheim ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	De Rook	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☐ Maand Jaar LTA nee: ☒ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

I. Een budget van € 1.425.000,- beschikbaar te stellen als cofinanciering voor de landelijke Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 voor SPOT, Forum Groningen, Groninger Museum, Vera, Simplon en Grand Futura en dit te dekken uit:
- AR € 1.125.000,-
- Algemene Bestemmingsreserve € 300.000,- (voormalige reserve Exploitatierisico Forum)

II. de gemeentebegroting 2020 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

De coronamaatregelen hebben voor de Groningse cultuursector grote gevolgen door verlies van entree, horeca-inkomsten, verkoop, verhuur, etcetera, met een geschatte schade tot 1 juli van 3,5 miljoen euro. De culturele sector speelt een belangrijk rol in de gemeente, op zichzelf maar ook voor de lokale economie, sociale cohesie en voor het welzijn van inwoners. Als gemeente hebben wij in de eerste plaats een verantwoordelijkheid voor culturele instellingen die wij subsidiëren vanuit de cultuurnota. We stellen voor een steunpakket voor de culturele sector in te zetten, dat bestaat uit twee delen: ten eerste ondersteuning voor de vitale regionale infrastructuur (SPOT, Forum Groningen, Groninger Museum, Vera, Simplon en Grand Theatre). De landelijke regeling voor vitale regionale infrastructuur biedt ons de mogelijkheid om financiële tegemoetkoming van het Rijk te realiseren, waar wij anders als gemeente bijna volledig voor op zouden draaien. De benodigde cofinanciering bedraagt 1,425 miljoen euro. Ten tweede heeft het college in juni de Tijdelijke regeling culturele instellingen COVID-19 ingesteld, voor lokale culturele instellingen die niet in aanmerking komen voor steun van het Rijk. We geven alle culturele instellingen nadrukkelijk de opdracht om de komende tijd (binnen de gezondheidsrichtlijnen) programmering en opdrachten te realiseren die ten goede komen aan culturele ZZP'ers en flexkrachten.

B&W-besluit d.d.: 23 juni 2020

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Afgehandeld en naar archief	Paraaf	**Datum**

Aanleiding en doel

Sinds 12 maart zijn landelijke maatregelen van kracht om het coronavirus in te dammen. Deze maatregelen hebben voor de Groningse cultuursector grote gevolgen door verlies van entree, horeca-inkomsten, verkoop, verhuur, etcetera. De geschatte totale schade bij onze culturele instellingen die niet gedekt wordt uit de algemene ondersteuningsmaatregelen (NOW, TOZO, TOGS) bedraagt ca. 3,5 miljoen euro voor de periode tot 1 juli. De totale schade in de Groningse cultuursector dit jaar is aanzienlijk groter, bijvoorbeeld door het wegvallen van programmering en tournees. Als gemeente kunnen wij niet alle schade compenseren.

Direct nadat de coronamaatregelen startten hebben we diverse coulancemaatregelen ingesteld voor culturele instellingen. De prestatie-eisen voor de subsidies hebben we laten vallen en termijnen voor het aanleveren van de verantwoording 2019 hebben we aangepast. We hebben uitvragen gedaan naar de schade bij de instellingen, zowel voor de programmering en ambities van de instellingen als financieel. Instellingen verliezen publieksinkomsten en moeten soms ook extra kosten maken om open te kunnen gaan binnen het protocol van hun branche.

Wij zullen de schade die uit de coronamaatregelen voortkomt ook als gemeente deels moeten opvangen, zodat vitale instellingen niet omvallen. Dit geldt zeker voor SPOT, waarvan de resultaten rechtstreeks in de gemeenterekening komen en Forum, waarmee voor de komende jaren afspraken gemaakt zijn om tekorten aan te zuiveren. Het Rijk heeft de *Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19* vastgesteld met als doel op korte termijn een steunpakket van 300 miljoen euro te bieden aan instellingen met een landelijk belang. Deze regeling biedt ons de mogelijkheid om financiële tegemoetkoming van het Rijk te realiseren. Wij stellen voor om aanspraak te maken op deze regeling voor SPOT, Forum Groningen, Groninger Museum, Vera, Simplon en Grand Futura en de raad voor te stellen hier cofinanciering voor in te zetten.

Kader

De culturele sector speelt een belangrijk rol in de gemeente, op zichzelf maar ook voor de lokale economie, sociale cohesie en voor het welzijn van inwoners. In de Kadernota 2021-2028 Kunst en Cultuur voor Iedereen zetten we in op een bruisende stad, met kunst en cultuur voor iedereen, met ruimte voor talent en vernieuwing. We bereiden een uitvoeringsnota (cultuurnota) voor de periode 2021-2024 voor, waar de Kunstraad ons en de provincie onlangs over heeft geadviseerd. Deze leggen we in november aan u voor. Omdat we niet op de besluitvorming vooruit willen lopen, wegen we het advies van de Kunstraad niet mee bij de besluitvorming over dit steunpakket.

De minister heeft onlangs bekendgemaakt een steunpakket van 300 miljoen euro in te gaan zetten. Groningen is sterk afhankelijk van landelijke financiering om de culturele infrastructuur op peil te houden. Veel instellingen zijn landelijk actief. Zij hebben een meerjarige bijdrage uit de landelijke Basis Infra Structuur (BIS) of landelijke cultuurfondsen zoals het Fonds Podiumkunsten. Het gaat dan om het merendeel van de Cultuurpijlers (NNO, NNT, Club Guy&Roni, Het Houten Huis, Noordwoord, Noorderzon en ESNS) en bijvoorbeeld Noorderlicht en het Jonge Harten Festival. Om dit soort instellingen te ondersteunen is landelijk153 miljoen gereserveerd uit dit steunpakket. Op grond van de gepubliceerde rekenregels verwachten wij dat onze BIS en Fonds-gefinancierde instellingen ongeveer 2,5 miljoen euro extra zullen ontvangen.Wij verwachten dat de verliezen bij deze instellingen hiermee kunnen worden opgevangen en dat wij hier als gemeente in 2020 geen aanvullende ondersteuning voor hoeven te bieden. Deze extra financiering dienen de instellingen ook in te zetten voor nieuwe activiteiten waarmee ze de werkgelegenheid in de cultuursector bevorderen.

Binnen het steunpakket heeft de minister ruimte gecreëerd voor ondersteuning aan vitale culturele instellingen in de regionale infrastructuur. Het gaat om een bedrag van 48 miljoen euro. Dit is bedoeld voor musea, (film)theaters en poppodia met een landelijk belang, die niet in aanmerking komen voor andere onderdelen van het pakket. Op grond van de criteria van deze regeling komen in Groningen de volgende instellingen in aanmerking: SPOT, Forum Groningen, Groninger Museum, Vera, Simplon en Grand Futura (stichting behorend bij Grand Theatre). Hiervoor is 50% cofinanciering door een gemeente en/of provincie een vereiste, waarbij het mag gaan om kwijtschelding van huur, inzet van de reserve of een extra subsidie. Wij vragen de provincie Groningen om voor 50% bij te dragen aan de cofinanciering voor het Groninger Museum.

Argumenten en afwegingen

We stellen voor om een steunpakket voor de cultuursector in te zetten. Met onze inzet beogen we de cultuursector breed te ondersteunen, de grote en kleine instellingen, die lokaal, regionaal en landelijk actief zijn. Hiermee kunnen we echter niet alle problemen voor iedereen oplossen. De ondersteuning is vooral bedoeld voor instellingen waar wij een

meerjarige subsidie aan verstrekken,vanuit de cultuurnota, budget voor talent en vernieuwing of het cultuurbudget van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. Voor deze instellingen hebben wij als gemeente verantwoordelijkheid genomen. Zij dragen in grote mate bij aan de ambities van onze huidige cultuurnota 'City of Talent 2017-2020'.

Het steunpakket bestaat uit twee delen, steun voor de vitale regionale infrastructuur en de lokale culturele instellingen. Voor het eerste deel is besluitvorming van de raad nodig, over het tweede deel willen wij u graag informeren. Daarnaast bieden we waar mogelijk en soms samen met anderen ondersteuning voor o.a. amateurkunst, ZZP'ers en regionale talentontwikkelingsnetwerken (zie maatschappelijk draagvlak en participatie).

Vitale regionale infrastructuur
De instellingen die in Groningen in aanmerking komen voor de landelijke ondersteuning voor vitale regionale infrastructuur zijn SPOT, Forum, Groninger Museum, Vera, Simplon en Grand Futura. Deze regeling biedt ons de mogelijkheid om financiële tegemoetkoming te krijgen tekorten van SPOT en Forum die anders direct of indirect in de gemeenterekening terecht zouden komen. Voor de andere instellingen biedt dit de kans om de schade die bij de gemeente terecht komt aanzienlijk te beperken

Bijzonderheden per instelling:

- SPOT is onderdeel van de gemeentelijke organisatie. Een verlies op de exploitatie komt rechtstreeks in het rekeningresultaat van de gemeente. Als we 50% van deze kosten gecompenseerd kunnen krijgen van OCW, dan is dat een aanzienlijke verlichting van dit resultaat.
- Voor het Forum geldt dat de gemeente binnen de Algemene bestemmingsreserve en grondexploitatie Grote Markt oostzijde/ Groninger Forum middelen heeft gereserveerd voor de aanloopkosten van het Forum in de komende 5 jaren. Een eventueel negatief resultaat in de komende jaren zou ten laste van deze middelen geboekt worden. Ook hier geldt dat het wenselijk is om een deel van deze kosten door OCW te laten financieren, waardoor de gemeentelijke reservering minder belast wordt. OCW biedt alleen compensatie voor de filmfunctie van Forum Groningen. Net als alle andere instellingen draagt ook het Forum 25% van haar eigen vermogen bij aan het verwachtte tekort.
- Het Groninger Museum wordt geconfronteerd met een forse daling van de inkomsten en tegelijkertijd ook met forse kosten om binnen de geldende regelgeving het publiek weer toegang te geven tot de tentoonstellingen. Het Groninger Museum is de enige door OCW aangewezen instelling die ook regulier ondersteund wordt door de provincie Groningen. We gaan er van uit dat de provincie daarom voor deze instelling ook 50% van de door OCW gevraagde cofinanciering financiert.
- Voor Vera en Simplon geldt dat ze hard getroffen worden door de coronamaatregelen. Ook binnen de anderhalve meter maatschappij zullen ze dit jaar geen rendabele activiteiten kunnen uitvoeren.
- Grand Futura is voor de podiumkunsten het schakelpunt van talentontwikkeling. Zij speelt een centrale rol in het programma van We The North en is ook nauw betrokken bij individuele ontwikkeltrajecten van makers. Grand Futura heeft met Station Noord een positief advies gekregen voor de landelijke BIS. Omdat Grand Futura deze rol speelt en relatief weinig schade heeft geleden vragen wij hen expliciet om de ondersteuning in te zetten voor makers en opdrachten aan ZZP'ers. De organisatie is nog zo pril dat zij op dit moment geen eigen vermogen heeft om bij te dragen aan de verwachte tekorten.

Tijdelijke regeling culturele instellingen COVID-19
Wij hebben besloten ook extra ondersteuning in te zetten voor lokale culturele instellingen die niet in aanmerking komen voor landelijke ondersteuning. Het gaat om 26 instellingen die we meerjarig subsidieren uit de cultuurnota, het budget talent en vernieuwing en cultuurbudgetten Haren en Ten Boer. Hiervoor hebben wij de *Tijdelijke regeling culturele instellingen COVID-19* vastgesteld (zie bijlage) voor 2020 met een subsidieplafond van 250 duizend euro. De regeling is bedoeld om tegemoet te komen aan schade bij de instellingen, maar ook om een nieuwe impuls te geven aan de werkgelegenheid voor culturele ZZP'ers en flexkrachten.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

In de culturele sector wordt er in complexe ketens gewerkt, die onderling afhankelijk zijn. We vinden het belangrijk oog te houden voor corona-schade in de gehele sector, ook al kunnen we als gemeente niet alles oplossen.

- De cultuurpijlers hebben een voorstel gedaan om gezamenlijk met ons te onderzoeken hoe we Groningse ZZP'ers en kleine gezelschappen opdrachten en voorstellingen kunnen geven binnen de anderhalvemeter-samenleving. Afstemming hierover is gewenst om de keten in hun discipline optimaal te ondersteunen. Hier gaan we mee aan de slag en we betrekken ook kleinere culturele instellingen hierbij.

- In samenwerking met EZ hebben we uitvraag gedaan naar schade bij ZZP'ers. Deze is aanzienlijk, hoewel er deels aanspraak kan worden gemaakt op generieke landelijke maatregelen. De cultuurpijlers sluiten aan bij de werkgroep Creative and Resilient City die zoekt naar manieren om culturele ondernemers te ondersteunen.
- In samenwerking met Vrijdag hebben we contact met amateurkunstverenigingen. Ook zij worden getroffen door de maatregelen, bijvoorbeeld omdat grotere repetitieruimtes nodig zijn om aan de regels te voldoen. De Kunstraad is coulant bij afhandeling van de Plusregeling voor amateurkunst en steunt zo de verenigingen. In noodgevallen kunnen we bestaand budget voor amateurkunst inzetten om hen te ondersteunen bij corona-schade.
- Als lid van We the North, de stedelijke culturele regio van Noord-Nederland, bereiden we besluitvorming voor om de regionale talentontwikkelingsnetwerken zoals Station Noord vanuit het We the North-budget 2020 een extra subsidie te verlenen. Voorwaarde is dat deze ten goede moet komen aan kunstenaars en makers.
- De betalingstermijnen van de Noordelijke Cultuur Lening voor ZZP'ers, een initiatief van We the North, zijn door Cultuur+Ondernemen opgeschort.
- We wijzen instellingen actief op andere mogelijkheden voor ondersteuning zoals het gemeentelijke Corona-Noodfonds, het landelijke Cultuurfonds en de spreekuren van Cultuur+Ondernemen.

Financiële consequenties

Van alle instellingen die we financieel ondersteunen verwachten we dat ze 25% van hun eigen vermogen inzetten voor de dekking van de tekorten. Daarmee sluiten we aan bij de norm die ook in de rekenregels van OCW gehanteerd worden. We wijken hiermee af van het gemeentelijke afwegingskader waarin een percentage van 40% wordt gehanteerd. Aansluiting bij de door OCW gehanteerde regels zorgt ervoor dat alle culturele instellingen in dezelfde mate een bijdrage uit hun eigen vermogen moeten doen, ongeacht door welke regeling ze gesteund worden. De reserves bij de instellingen zijn over het algemeen beperkt en ook noodzakelijk om te kunnen investeren in nieuwe producties.

De benodigde cofinanciering voor de vitale culturele instellingen bedraagt 1,425 miljoen euro. Wij stellen voor deze te dekken uit de AR en de Algemene Bestemmingsreserve. De onttrekking aan de AR verwachten wij later dit jaar te kunnen compenseren met de bijdrage voor lokale culturele voorzieningen uit het landelijke Compensatiepakket coronacrisis medeoverheden en een bijdrage van de provincie in de cofinanciering van het Groninger Museum.

Voor het exploitatietekort in de eerste vijf jaar en verwachtte aanloopkosten van het Forum is 3,3 miljoen euro gereserveerd. We stellen voor om uit de gereserveerde middelen voor de aanloopkosten 300 duizend euro in voor de cofinanciering. Net als alle andere instellingen draagt ook het Forum 25% van haar eigen vermogen bij aan het verwachtte tekort. Ook na deze onttrekking beschikt het Forum nog over voldoende reserves om onverwachte kosten op te vangen. Als het resultaat van 2020 van het Forum definitief is, bepalen we in afstemming met het Forum welk deel daarvan ten laste van de reservering in de algemene bestemmingsreserve wordt geboekt en welk deel het Forum uit haar eigen reserves opvangt.

Het Filmfonds, Mondriaanfonds en Fonds Podiumkunsten voeren de regeling uit namens het ministerie van OCW. We stellen voor de instellingen te vragen een aanvraag bij deze fondsen in te dienen. We ondersteunen ze hier ambtelijk bij. Een collegebesluit is voor de fondsen voldoende grond om de subsidie te verlenen. Mocht de raad niet instemmen met de benodigde cofinanciering, dan vervalt de bijdrage van het Rijk. Mochten de landelijke aanvragen niet of niet geheel worden toegekend, dan is nieuwe besluitvorming over de cofinanciering nodig; deze kan dan lager worden vastgesteld.

Instelling	Verwacht tekort	OCW	Gemeente	Bijdrage 25% Eigen vermogen	Provincie
Grand Theatre	€ 90.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 0,00	
Vera	€ 120.000,00	€ 35.000,00	€ 35.000,00	€ 50.000,00	
Simplon	€ 80.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 20.000,00	
SPOT	€ 800.000,00	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 0,00	
Forum Groningen	€ 1.100.000,00	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ 500.000,00	
Groninger Museum	€ 1.300.000,00	€ 615.000,00	€ 307.500,00	€ 70.000,00	€ 307.500,00
Totaal	**€ 3.490.000,00**	**€ 1.425.000,00**	**€ 1.117.500,00**	**€ 640.000,00**	**€ 307.500,00**

	Begrotingswijziging 2020									
	Steunpakket COVID-19 Cultuur									
	Betrokken directie(s)	**Maatschappelijke Ontwikkeling, SPOT Groningen**								
	Naam voorstel	**Steunpakket COVID-19 Cultuur**								
	Besluitvorming (orgaan + datum)	**Raad**								
	Incidenteel / Structureel	**I/S**								
	Soort wijziging	Exploitatie								
	Financiële begrotingswijziging						*Bedragen x 1.000 euro*			
Beleidsveld	**Deelprogramma**	**Programma**	**Directie**	**I/S**	**Lasten**	**Baten**	**voor res. mut.**	**Toev.res.**	**Onttr. res**	**Saldo na res. mut.**
06.1.4 Overal cultuur	06.1 Culturele infrastructuur	06. Cultuur	SPOT	I/S	400		-400			-400
06.1.4 Overal cultuur	06.1 Culturele infrastructuur	06. Cultuur	Maatschappelijke Ontwikkeling	I/S	725		-725			-725
12.1.4 Concernstelposten	12.1 College en Raad	12. College, raad en gebiedsgericht werken	Concernstaf	I/S			0		1.125	1.125
12.1.4 Concernstelposten	12.1 College en Raad	12. College, raad en gebiedsgericht werken	Concernstaf	I/S			0		300	300
06.2.2 Een leven lang cultuur	06.2 Deelname aan cultuur	06. Cultuur	Maatschappelijke Ontwikkeling	I/S	300		-300			-300
	TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				**1.425**	**0**	**-1.425**	**0**	**1.425**	**0**

Effect op het weerstandsvermogen
Het zelfstandige effect van een onttrekking aan de AR van € 1.425.000,- op de ratio van het weerstandsvermogen, stand jaarrekening 2019, is dat de ratio afneemt met 1,1 procent punt. Dit effect wordt weer gecompenseerd zodra de bijdrage van de provincie en de aanvulling in het gemeentefonds weer aan de AR worden toegevoegd. Omdat de gereserveerde middelen voor het risico van het Forum niet tot het weerstandsvermogen worden gerekend, heeft de inzet van deze middelen geen effect op het niveau van het weerstandsvermogen.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

De gevolgen van de coronacrisis zullen nog lange tijd voelbaar zijn, zeker in de cultuursector. Hoe lang deze situatie duurt en wanneer de maatregelen worden opgeheven weten we niet. Dit maakt het moeilijk hier beleid op te maken. Na de zomer gaan we met instellingen in gesprek over hun activiteiten in 2021 en subsidieverlening. We kunnen niet uitsluiten dat culturele instellingen ondanks extra subsidies toch in de problemen komen.We verwachten de coulancemaatregel om prestatie-eisen te laten vallen te moeten verlengen. We blijven met de minister van OCW en het Rijk in gesprek over verdere tegemoetkomingen voor cultuur en gemeenten.

Lange Termijn Agenda

N.v.t.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.